

Тренінг

«Нормопроектування та АРВ»

ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ТА
ДЕРЖАВНИХ ЕКСПЕРТІВ З ФОРМУВАННЯ
ПОЛІТИКИ, ЗАЦІКАВЛЕНИХ ОСІБ

Швейцарсько-українська програма “Розвиток торгівлі з
вищою доданою вартістю в органічному та молочному
секторах України”

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Швейцарська Конфедерація

FiBL

SAFOSO

План Тренінгу

- 1. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА**
- 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА**
- 3. Дискусія**

1.
Теоретична
частина

2.
Практична
частина

3.
ДИСКУСІЯ

ЧАСТИНА 1

Теоретична частина

Початок роботи

- ✓ Ідентифікація проблеми
- ✓ Вимірювання проблеми
- ✓ Пошук шляхів вирішення
- ✓ Робота зі стейкхолдерами

Документарний шлях

- ✓ Визначення виду документа (Акт Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, ЦОВВів, тощо);
- ✓ Визначення типу документа. Тест «РА» (РА – регуляторний акт);
- ✓ АРВ;
- ✓ М-ТЕСТ

Нормопроектування

- ✓ Особливості нормопроектування актів ЦОВВ;
- ✓ Порядок прийняття актів ЦОВВ;
- ✓ Реєстрація актів ЦОВВ

ЧАСТИНА 2

Практична
частина

Робота з
проектом
APB

Робота з
проектом
М-ТЕСТ

Робота з текстом
проекту НПА

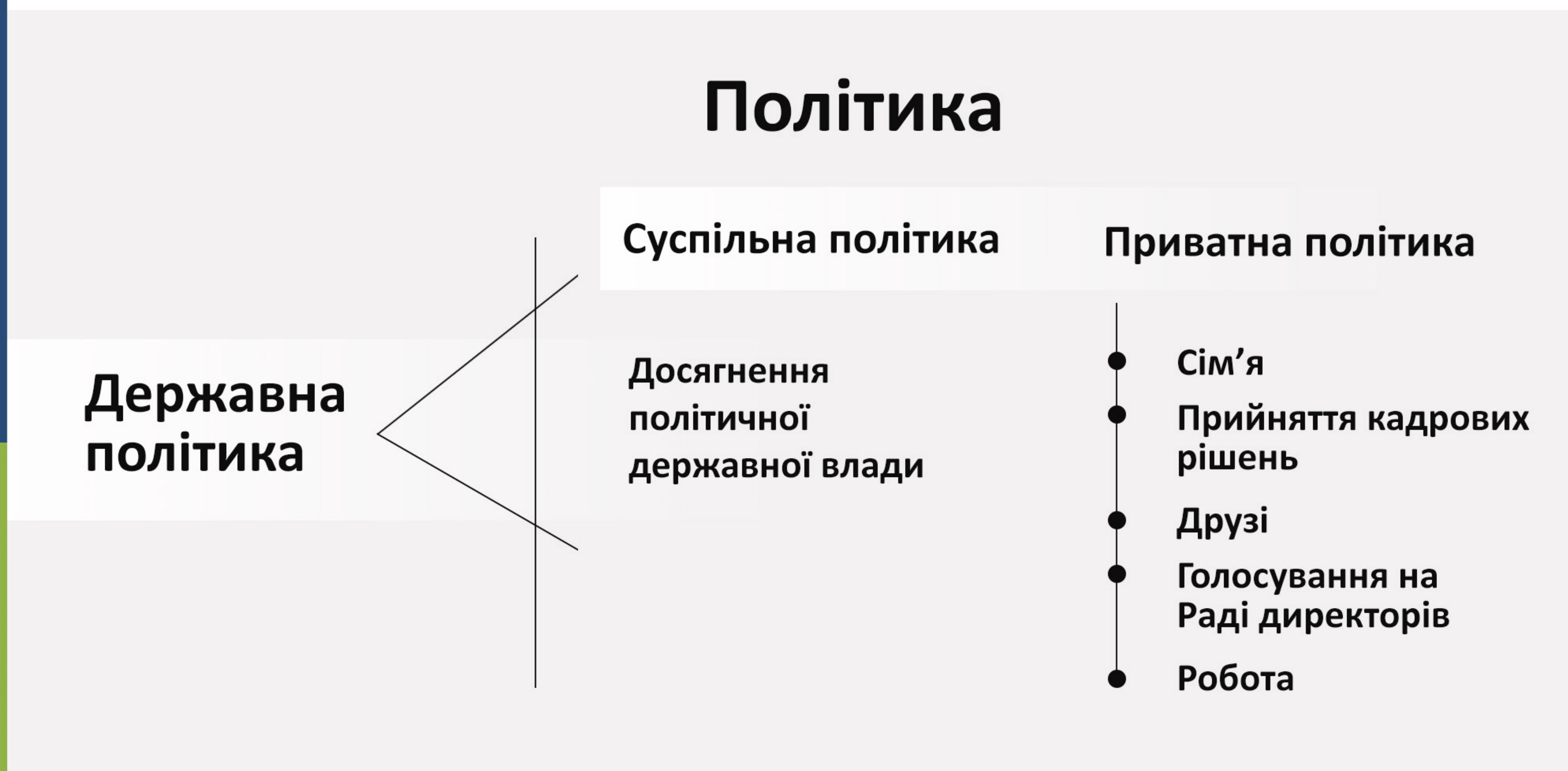
ПОЧАТОК РОБОТИ

Ідентифікація проблеми

Що таке державна політика?

POLITICS vs POLICY

Politics (Політика) - сукупність дій певних людей та/або їхнії груп для досягнення їх індивідуальних інтересів та/або групових інтересів. Manuel Airapetov©

Policy (Державна політика) - сукупність ціннисних цілей, державно-управлінських заходів, рішень і дій, порядок реалізації державно-політичних рішень, поставлених державною владою цілей і системи державного управління розвитком країни. *Державна політика: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України*

ПОЧАТОК РОБОТИ

Ідентифікація проблеми

Зу “Про регуляторну діяльність”

Зу “Про регуляторну діяльність”

Надає визначення Державної регуляторної політики:

- Державна регуляторна політика,
- 1. вдосконалення правового регулювання господарських відносин; адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання; недопущення прийняття економічно-недоцільних та неефективних регуляторних актів;
- зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності.

- недосконале правове регулювання?**
- чи були прийняті недоцільні/неефективні регуляторні акти?**
- зменшення до якого рівня, до нулю, до 1, до 100?**
- які існують перешкоди наразі? А, що робити якщо їх немає?**

ПОЧАТОК РОБОТИ

Принципи ДРП

зУ “Про регуляторну діяльність”,
ст.4

Принципи Державної регуляторної політики:

Доцільність

Адекватність

Ефективність

збалансованість

Передбачуваність

Прозорість
та врахування
громадської
думки!

Державна регуляторна політика

*Схематичне
зображення*

**Громадська
думка/бізнес!**

Державна політика

**Нормотворча
діяльність**

**Державна регуляторна
політика**

Суспільні потреби!

Громадська думка

- залучення при ідентифікації проблем;
- залучення при пошуку шляхів вирішення;
- залучення при розробці НПА.

**Стаття 6
Закону України "Про регуляторну діяльність"**

Побудування ефективної взаємодії Регулятора з громадськістю (бізнесом):

Бізнесу необхідно:

- створювати інфраструктуру (господарські асоціації, громадські спілки), для уніфікації комунікації з Регулятором;
- проводити моніторинг обставин на ринку;
- слідкувати за новими тенденціями в галузі та віднаходити нові підходи до роботи;
- брати активну участь в роботі Регулятора та під час розробки державної політики та державної регуляторної політики

Регулятору необхідно:

- Бути організатором та локомотивом цього процесу;
- Брати ініціативу в свої руки або приймати її від громадського сектору;
- Слідкувати за новими тенденціями в галузі, зокрема активно співпрацювати на міжнародним майданчиках;
- Забезпечити законність прийнятого рішення
- Опікуватись питанням спроможності прийняття та виконання державних рішень
- Положення про роботу з громадськістю?

Проблеми регулювання

**Ідентифікація проблеми
регулювання та її
визначення**

Ідентифікація проблеми регулювання

*Що це за проблема?
Як її кристалізувати?*

В нашому випадку: збір молока від населення, як частина бізнес процесу "виробництво молока"

Кейс - точка перетину бізнес-процесу, інструменту регулювання, цілі регулювання

Д/з. Розробити кейс на нашу тему

1.
Визначити
бізнес-процес, на
якому виникає
проблема
регулювання

2.
Провести
інвентаризацію НПА,
які регулюють
конкретний
бізнес-процес

3.
Виокремити інструмент
регулювання або
законодавчу вимогу, які
регулюють конкретний
кейс регулювання

4.
Визначити ціль
регулювання

Визначення проблеми

1. Скільки?

- визначення економічних показників проблеми (може цілого ринку)
- вимірювання проводити з усіх доступних джерел (опитування, офіційні джерела, неофіційні джерела, тощо)

2. Наявність економічного ефекту проблеми дає можливість прийняти правильне рішення

Удосконалення регулювання

ПР - перехрестя регулювання

- Пошук шляхів вирішення
- Ідентифікована проблема
- Маштаб проблеми
(вимірювання)

Значення
перехрестя регулювання:

0 - НЕГАТИВНЕ
1 - ЕФЕКТИВНЕ

ПР-0:

*якщо проблема дійсно
існує або варіанти
вирішення не вирішують
проблему;*

- погіршують ситуацію;
- створюють додаткові
проблеми

ПР-1:

*якщо проблема
вирішується в існуючих
політико-правових
умовах; Вирішення
проблеми доводиться
вимірюванням*

Документарний шлях.

Беручи до уваги сформовану юридичну рамку в Україні, умовно, НПА стратифікуються за видами, за типами та за класами.

ЗА ВИДАМИ (за органом видачі)

Акти Верховної Ради України;
Акти Президента України;
Акти Кабінету Міністрів
України;
Акти Національного Банку
України;
Акти ЦОВВів;
Акти МОВВ;
Акти ОМСР, тощо;

ЗА ТИПАМИ

Конституційні;
Регуляторні;
Дозвільні;
Ліцензійні;
Стандартизаційні;
Технічні;
Політичні;
Направлені на захист
прав і свобод людей

ЗА КЛАСАМИ

процесуальні
матеріальні

ЗА ІЕРАРХІЄЮ

Конституція
України;
Закони України;
НПА, які видаються
на виконання
Конституції України
та Законів України

Документарний шлях.

Для обрання коректного документарного шляху необхідно пройти Тест "РА".

КРИТЕРІЙ 1

Критерій 1. прийнятий уповноваженим регуляторним органом нормативно-правовий акт, який або окремі положення якого спрямовані на правове регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання;

Критерії не є кумулятивними.
Але це не вказано в статті 1 Закону України "Про регуляторну діяльність"

КРИТЕРІЙ 2

Критерій 2 прийнятий уповноваженим регуляторним органом інший офіційний письмовий документ, який встановлює, змінює чи скасовує норми права, застосовується неодноразово та щодо невизначеного кола осіб і який або окремі положення якого спрямовані на правове регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, незалежно від того, чи вважається цей документ відповідно до закону, що регулює відносини у певній сфері, нормативно-правовим актом;

"РА" -
регуляторний тест

АРВ

ЗУ “Про регуляторну
діяльність”

Нормативно-правова база:

Методики проведення АРВ та
відстеження результатів затверджені
Постановою Кабінету Міністрів
України від 11.03.2004 року №308.

APB

Проект APB

«+» - наявне

«-» - відсутнє

«?» - сумнівно

(потребує уточнення)

Назва вимоги

(частина 3 статті 8 Закону України «Про регуляторну діяльність»)

Наявність в проекті APB

- 01 визначити та проаналізувати проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання господарських відносин, а також оцінити важливість цієї проблеми;
- 02 обґрунтувати, чому визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів і потребує державного регулювання;
- 03 обґрунтувати, чому визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, та розглянути можливість внесення змін до них;
- 04 визначити очікувані результати прийняття запропонованого регуляторного акта, у тому числі здійснити розрахунок очікуваних витрат та вигод суб'єктів господарювання, громадян та держави внаслідок дії регуляторного акта;
- 05 визначити цілі державного регулювання;
- 06 визначити та оцінити усі прийняті альтернативні способи досягнення встановлених цілей, у тому числі ті з них, які не передбачають безпосереднього державного регулювання господарських відносин;
- 07 аргументувати переваги обраного способу досягнення встановлених цілей;
- 08 описати механізми і заходи, які забезпечать розв'язання визначені проблеми шляхом прийняття запропонованого регуляторного акта;
- 09 обґрунтувати можливість досягнення встановлених цілей у разі прийняття запропонованого регуляторного акта;
- 10 визначити заходи, за допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта в разі його прийняття.
- 11 оцінити ризик впливу зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта;
- 12 обґрунтовано довести, що досягнення запропонованим регуляторним актом встановлених цілей є можливим з найменшими витратами для суб'єктів господарювання, громадян та держави;
- 13 обґрунтовано довести, що вигоди, які виникатимуть внаслідок дії запропонованого регуляторного акта, виправдовують відповідні витрати у випадку, якщо витрати та/або вигоди не можуть бути кількісно визначені;
- 14 обґрунтувати запропонований строк чинності регуляторного акта;
- 15 визначити показники результативності регуляторного акта;
- 16 оцінити можливість впровадження та виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи державної влади, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги;

Прогноз впливу

Стосується проектів
актів Кабінету Міністрів
України

Закон України "Про
затвердження регламенту
Кабінету Міністрів України"

ПРОГНОЗ ВПЛИВУ реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін

- Списко викладається суть проекту акта
- Зазначається вплив на ключові інтереси усіх заінтересованих сторін за такою формою:

Заінтересована сторона	Ключовий інтерес	Очікуваний (позитивний чи негативний) вплив на ключовий інтерес із зазначенням передбачуваної динаміки змін основних показників (у числовому або якісному вимірі)		Пояснення (чому саме реалізація акта призведе до очікуваного впливу)
		короткостроковий вплив (до року)	середньостроковий вплив (більше року)	

(Регламент доповнено додатком 4¹ згідно з Постановою КМ № 326 від 18.04.2018)

М-Тест Чому?

Для детального вивчення
впливу регуляторних актів на
малих та мікро підприємств

Нормативно-правова база:

Стаття 55 Господарського кодексу
України класифікує українських
суб'єктів господарювання на
четири групи:

1. Великі підприємства
2. Середні підприємства
3. Малі підприємства
4. Мікро підприємства

М-Тест

Структура

1. Консультації
2. Вимірювання
3. Розрахунки
4. Корегування

Нормативно-правова база:

1. **КОНСУЛЬТАЦІЇ** з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.
2. **ВИМІРЮВАНЯ ВПЛИВУ** регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі).
3. **РОЗРАХУНОК ВИТРАТ** суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання.
 - 3.1. Оцінка “прямих” витрат суб'єктів малого бізнесу на виконання регулювання.
 - 3.2. Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого бізнесу щодо виконання регулювання та звітування.
 - 3.3. Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого бізнесу.
4. **РОЗРОБКА КОРЕГУЮЧИХ (ПОМ'ЯКШУВАЛЬНИХ) ЗАХОДІВ** для малого бізнесу щодо запропонованого регулювання.

Законодавство

Порядок затвердження актів ЦОВВ

Нормативно-правова база:

Закон України "Про центральні органи виконавчої влади" визначає наступні вимоги:

- ✓ реєстрація в Міністерстві юстиції України, якщо наказ є нормативно-правовим актом (частина 3 статті 15 Закону України "Про центральні органи виконавчої влади");
- ✓ виконання вимог ЗУ "Про регуляторну діяльність", якщо це регуляторний акт (частина 4 статті 15 Закону України "Про центральні органи виконавчої влади");
- ✓ публікація в офіційних виданнях після реєстрації в Єдиному державному реєстрі нормативно-правових актів (частина 5 статті 15 Закону України "Про центральні органи виконавчої влади");
- ✓ публікація проектів наказів-НПА на офіційному веб-сайті (частина 6 статті 15 Закону України "Про центральні органи виконавчої влади");
- ✓ набрання чинності після офіційної публікації (частина 7 статті 15 Закону України "Про центральні органи виконавчої влади")

Реєстрація в Мінюсті

Постанова Кабінету Міністрів України
від 28.12.1992 №731

Наказ Міністерства Юстиції України від
12.04.2005 №34/5

Реєстрація

**Дякую
за увагу!**

Айрапетов Мануел

manuel.airapetov@gmail.com
+380 66 730 11 11